

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ
ЮСТИЦІЇ В УКРАЇНІ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність D8 Право

Галузь знань DBізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25.08. 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Тенденції функціонування та розвитку конституційної юстиції в Україні
Викладач (-і)	Книш Віталій Васильович, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права, доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
Е-mail викладача	vitaliy.knysh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90. год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіка консультацій та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> навчальної дисципліни «Тенденції функціонування та розвитку конституційної юстиції в Україні» є вивчення теоретичних та практичних аспектів діяльності Конституційного Суду України, аналіз основних напрямків розвитку конституційного правосуддя та його впливу на правову систему держави</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістовних модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретико-правові основи конституційної юстиції. 2. Практичні аспекти та тенденції розвитку конституційної юстиції. <p>Конституційна юстиція в Україні, є гарантом захисту основоположних прав і свобод, закріплених у Конституції, забезпечує дотримання принципу верховенства права та стабільність конституційного порядку в державі. З огляду на це особливо важливо в умовах політичної та правової трансформації підвищити рівень правової обізнаності та впевненості в правосудді, що є основою для економічного та соціального розвитку.</p> <p>Навчальна дисципліна «Тенденції функціонування та розвитку конституційної юстиції в Україні» спрямована на формування у здобувачів знань про теоретичні та практичні аспекти функціонування конституційного правосуддя в Україні, розкриття його сутності, завдань та ролі у правовій системі.</p> <p>Здобувачі, які досліджують цю сферу будуть здатні аналізувати рішення Конституційного Суду, їх наслідки для національного законодавства та правозастосовчої практики, а також визначати їх роль у забезпеченні правової визначеності.</p> <p>Основними джерелами навчальної дисципліни «Тенденції функціонування та розвитку конституційної юстиції в Україні» є Конституція України, Закон України «Про Конституційний Суд України», Закон України «Про судоустрій та статус суддів», Кодекс адміністративного судочинства України, рішення Конституційного Суду України, міжнародні угоди та конвенції та інші. Ці джерела забезпечать теоретичну та практичну базу для вивчення тенденцій функціонування та розвитку конституційної юстиції в Україні, сприяючи формуванню глибокого розуміння конституційного правосуддя та його ролі у правовій системі держави.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти знань про конституційне правосуддя в Україні, його роль у захисті прав і свобод громадян, а також розвиток навичок аналізу та оцінки практики Конституційного Суду України.</p> <p>Основними цілями навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з теоретичними основами конституційної юстиції, дослідження практики Конституційного Суду</p>	

України, визначення сучасних викликів та тенденцій.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити методологію науковою та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Фахові компетентності

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямків та провідних тенденцій у розвитку права.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні і прикладні дослідження з прав та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Поняття та сутність конституційної юстиції в	4	2	8

системі розподілу влади				
Тема 2. Принципи та функції конституційної юстиції	2	2	7	
Тема 3. Міжнародні стандарти конституційної юстиції	2	-	7	
Тема 4. Взаємодія Конституційного Суду України з іншими державними органами	2	2	8	
Тема 5. Вплив рішень Конституційного Суду України на розвиток національного законодавства	2	-	7	
Тема 6. Конституційна юстиція та захист прав людини.	4	2	7	
Тема 7. Конституційна юстиція та європейська інтеграція	2	2	8	
Тема 8. Перспективи розвитку конституційної юстиції.	2	-	8	
	ЗАГ.:	20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою ННЮІ ПНУ імені Василя Стефаника, протокол № 13 від 27.06.2024 р. – текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/08/polozhennia_pro_poriadok_otsiniuvannia_uspishnosti_zdobuvachiv_u_nniui_2024.pdf</p> <p>Максимальна оцінка за результатами вивчення навчальної дисципліни становить 100 балів. Система оцінювання навчальної дисципліни включає в себе кілька компонент: оцінка за виконання підсумкової (залікової) контрольної роботи (50 балів); оцінка за семінарські заняття (20 балів); оцінка індивідуальної роботи здобувача освіти науково-дослідницького характеру, самостійної роботи (30 балів).</p>			
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, а також екзаменаційної роботи, яка є формою підсумкового контролю знань.</p> <p>1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 20.</p> <p>2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна кількість балів – 10.</p> <p>Максимальний бал за письмові роботи – 30 балів.</p>			
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого.</p>			
Умови допуску	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку і є			

до підсумкового контролю	формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік. Екзамен може проводитися як у письмовій, так і усно-письмовій чи усній формах та охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Залікова робота оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на залік, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником навчальної дисципліни, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі заліку бал заноситься у відомість успішності, додається до виставлених балів за семінарські (практичні) заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу здобувача. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються із здобувачем та корегуються для кожного здобувача окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

Неформальна освіта.

Зарахування результатів неформальної освіти, яка здобувається за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Михайло Савчин Конституційна юстиція та забезпечення конституційного порядку: 2005-2020: монографія. Ужгород: Вид-во РІК-У, 2020. 384 с.
2. Цимбалістий Т.О. Конституційна юстиція в Україні: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 200 с.
3. Шляхтун П. П., Колюх В. В. Конституційний Суд України як надпарламентський орган законодавчої влади. «Право України». 2021. № 1. С. 215–228.
4. Взаємні здобутки Європейської Комісії «За демократію через право» і органів конституційної юстиції та проблеми тлумачення у конституційному судочинстві : зб. матеріалів тез наук.- практ. онлайн-конф. (м. Київ, 25 червня 2020 р.). Київ : ВАІТЕ,

2020. 175 с.

5. Берестова І. Е. Захист публічних інтересів учасників цивільних відносин: взаємозв'язок цивільного судочинства і конституційного провадження : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. : [12.00.02], [12.00.03] / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2019. 42 с.

6. Кравчук К. Г. Теоретико-правові та практичні аспекти співвідношення правотворчості Верховного Суду та Конституційного Суду України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. : [12.00.01] / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2019. 19 с.

.....

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.

Книш В.В. Тенденції функціонування та розвитку конституційної юстиції в Україні: методичний посібник для вивчення навчальної дисципліни третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 19 с.

Викладач _____ проф. Книш В.В.